

Վանքում ոչինչ ձայն, ոչինչ շշուկ չէր լսում: Խորին, բարեպաշտական լռութեան մեջ նիրհում էր ամեն ինչ: Լուռ էին զանգակները, որ քարշ էին ընկած կիսակործան աշտարակների գլխից, լուռ էին վարսաւոր ուռնու տերեւները, որ հովանաւորում էին մի քանի մոռացած շիրիմներ, լուռ էր եւ լուսինը, որ երբեմն յայտնւում էր եւ երբեմն թաքնւում էր սպիտակ ամպերի ետեւում: Ամեն ինչ լուռ էր, որպէս խորին ինքնուրացութիւն, եւ այդ ինքնուրացութեան մեջ ես պետք է ապրեի, ես պետք է շնչէի, մի մարդու մօտ, որին «Չամբ» էին կոչում, որի մեջ եւս ամեն զգացմունքներ, ամեն մտքեր նոյնպէս լռում էին... Արթուն էր միայն չարագուշակ հազը, որ լսում էր խորտակոած, վշտահար կուրծքից...

– Նա հիւանդ է, – ասացի ես Ասլանին:

– Այո, հիւանդ է, – պատասխանեց նա տխուր ձայնով:

– Ինչո՞վ է հիւանդ:

– Բարակացաւ ունի:

– Որտեղի՞ց է ստացել այդ հիւանդութիւնը:

– Նա երկար տարիներ տանջուել է բանտերում: Յետոյ աքսորոած է եղել մի ցուրտ երկրում...

– Ասում են, որ բարակացաւ ունեցողները շատ չեն ապրում:

Նա իսկոյն չպատասխանեց: Ռոպէական մտածութիւնից յետոյ ասաց.

– Դեռեւս մի յայտնի վտանգ չէ նշմարւում: Ես նրա կուրծքը քննեցի:

– Բայց, աստոած մի արասցէ, եթէ նա...

– Դու այն ժամանակ կը սովորես Արփիարի մօտ: Ես այդ մասին նրա հետ կը խօսեմ:

Արփիարը այնքան սիրելի էր դարձել ինձ, այնքան գրաւած էի ես այդ ոգելից երիտասարդով, որ վերջին խօսքերը բոլորովին մխիթարեցին ինձ:

Չամբի մօտ երկար մնալով, մենք չժամանեցինք վանքի հասարակաց սեղանատանը ընթրիք ուտելու: Մեզ համար դրել էին մեր խուցի սեղանի վրայ մի շիշ գինի, մի մեծ կտոր սառն միս եւ պանիր: Թե՛ ես եւ թե՛ Ասլանը մի բան ուտելու ախորժակ չունէինք, բայց ես խմելու սաստիկ ծարաւ էի զգում: Լցրեցի բաժակները Մուշի կարմիր, անուշահոտ գինիով, մէկը դրեցի Ասլանի առջեւը, միւսը՝ իմ առջեւ: Նա վեր առեց իր բաժակը եւ, զարկելով իմին, լուռ տարաւ դէպի շրթունքները:

Մեր խօսակցութիւնը կրկին դարձաւ Չամբի վրայ:

– Առաջ նա ինչո՞վ էր պարապում, – հարցրի ես: